

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felélő szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Jegyzetek a politikában.

Odaát Ausztriában békésebb hurokat pengenek. A legdühösebb magyarellenes lapok is kezdenek frontot változtatni és most már azt írják, hogy a kiegyezési tárgyalásoknak nincs vége s azt újra folytatni fogják.

Egyik bécsi lap pláne azt írja, hogy a kiegyezési tárgyalások megszakításakor bizonyos volt már, hogy a kormányok mihamarabb újra fölveszik az elejtett fonalat. Most hirtelen, hogy a két miniszterelnök még a tárgyalások végleges megszakítása előtt megállapodott abban, hogy október legelső napjaiban Budapesten fog találkozni s itt folytatódni a kiegyezési alkudozások.

A magyar nyilatkozatok közt nagyjelentőségű gróf Andrássy nyilatkozata, aki kijelentette, hogy egyrészt alap nélküli kombinációk mindazok a hírek, amelyeket a trónörökösnél történt kihallgatásával kapcsolatosan a lapok közöltek, másrészt röviddel a parlament összehívása után fog nyilatkozni az alkotmánygaranciáról, már csak azért is, hogy a további kombinációknak és az abból eredhető elferdítéseknek elejét vegye. Meg fogjuk tehát tudni: mi történt a trónörökösnel?

Kijelenti azonkívül a miniszter, hogy a parlament összehívása után, de még a budget-vita megindulása előtt be fogja terjeszteni az általános választójogról, valamint a választói kerületek új beosztásáról szóló törvényjavaslatokat. Hogy ez lehetséges legyen, mellőzi a miniszter az e tárgyban összehívni szándékolt ankét megtartását.

Politikai hírek.

A reciprocitás. Arra az osztrák hírre, hogy ott nagy tanácskozások folynak, melyekkel a kiegyezési tárgyalások esetleges kudarcra bekövetkezésére a reciprocitást készítik elő, a magyar kereskedelmi miniszteriumban is összehívték és ugyancsak hangos dobszó mellett, hogy „védekezzenek”. Most

a kormányhoz közel álló helyről így magyarázzák ezeknek a konferenciáknak a megtartását:

A magyar kormány ezekkel a tanácskozásokkal nem tesz egyebet, csak a köteleltségét teljesíti. Az 1899: XXX. t.-c., melyben ott van a híres Széll formula, ötödik szakaszában egyenesen utasítja a magyar kormányt, hogy minden eshetőségre tegye meg az intézkedéseket. A törvényben azonban van még egy passzus, amely jogot ad a kormánynak, hogy a szükséges rendszabályokat akár rendeleti uton és nyomban életbeléptetni. A törvény szerint ezt a rendeletet a törvényhozásnak 24 nap alatt, ha pedig nincs együtt, közvetlenül megnyitása után be kell mutatni.

Igy hát készülődnek mindkét oldalon a háborúra. Természetes, hogy csak vaktöltésekkel rakják tele a patrontáskákat s október első napjaiban — vagy ennél később — óriási eredmény gyanánt kiharsogadják a világba, hogy — megvan a kiegyezés.

A kiegyezés.

A kvóta kérdése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 24.

Szeptember hátralévő napjaiban a kiegyezési tárgyalásokat illetőleg újabb esemény alig várható. A tárgyalásokban jelenléteket rész vett államtitkár, Sztéry József is elutazott, ami azt jelzi, hogy szünet van. Az az értesülés, hogy a kiegyezés létre nem jötté esetén sem várható sem kormányválság, sem gazdasági krízis, nyugodtabbá tette a hangulatot. Most már csendben, feszültség nélkül várják az október tizedikére ígert nyilatkozatot és legfeljebb a felől esik vita, vajjon a kvótaemelés meglesz-e vagy sem.

A függetlenségi párt egyik tagja, aki közlekedési szakember hírében áll, nagyobb társaság előtt kijelentette, hogy az annabergi vasúti csatlakozással szemben szívesen megszavazza az egy százalékos kvótaemelést.

— Hogy mondhatnák ilyet — kérdezték tőle — mikor a kvótaemelés terhét fix számban, pénzösszegben ki lehet fizetni, míg az a rövid vasutdarab csupán fiktív hasznot jelent?

— Nagyon egyszerű a dolog, éppen mert vasutépítésről van szó. Az a csatlakozó vasutvonal, igaz, hogy rövid. De azután ki kell építeni az egész kassa-oderbergi vasutvonalon a második simpárt, nagy beruházásokat kell tenni, óriási összegeket költeni. Az ország szívesen költi erre a beruházásra a pénzt. De szívesen költöttei akkor is, ha tudja, hogy ez a létesítmény a kvótának megfelelő két millióval drágább, azzal az összeggel, amelyből még le kell számolni a magyarországi beszerzéseknél előálló, ugyan csak egy százalékos emelkedést is.

Erre azt vetették közbe, hogy a két millió amortizációja, illetőleg tőkéje igenis nagy összeg. A kvótaemelés védelmezője kijelentette, hogy ha az annabergi csatlakozás révén — ami bizonyosra vehető — sikerül a szénárakat bármilyen kevéssel is lejjebb szorítani, a kvótaemelés már ki van fizetve.

A debreceni Kossuth-szobor.

140,000 korona már az alap.

A szobor bizottság ülése.

— szeptember 25.

(Saját tudósítónktól.) Végre-valahára dűlre jutott a debreceni Kossuth-szobor ügye is.

Evek hosszú során gyűjtötték e célra, Debrecen városa is tekintélyes összegekkel járult a szobor-alaphoz, de hol egy, hol más ok mián elmaradt a pályázat kihirdetése, a szobor elkészítetése.

Tegnap délután végre összeültek a Kossuth-szobor bizottság tagjai s most már érdemleges határozatokat hoztak.

Elhatározták ugyanis, hogy a Kossuth szobrot a nagytemplom elé állítják fel s hogy a pályázatot kiírják azzal, hogy a szobor Kossuth Lajosnak akkori alakját ábrázolja, amikor mint kormányzó a debreceni nagy templomban detronizálta a Habsburgokat.

Az ülés lefolyásáról a következő részletes tudósításban számolunk be:

Jelen voltak Kovács József polgármester elnöke mellett Magoss György dr. tiszti főgyógyász, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Oláh Károly, Király Gyula tanácsnokok, Szabó Kalmán országos képviselő, Varga Károly, Boldizsár Kálmán tb. tanácsnokok, ifj. Schwarz Vilmos, Than Gyula, Csáthy Ferenc, Sinka Sándor, Kardos Albert dr., Márk Endre, Zádor Lajos, Somogyi Pál, Komlóssy Arthur, Tüdös János dr., K. Tóth Kálmán, Jánosi Zoltán, Tóth Béla, Szilágyi Imre és Csata Sándor dr. bizottsági tagok.

Az ülés megnyitása után kijelentette az elnök polgármester, hogy a nagy társadalmi bizottság tanácsi határozat folytán megszűnt. E helyett egy újabb bizottság alakult, melynek névsorát már tegnapi számunkban közöltük.

A város kezelésébe adják át a már egybegyűlt összeget is. Tóth Béla pénztárnok átadott nyomban ezután egy 33,113 kor. 85 fillérről a debreceni első takarékpénztár által kiállított betétkönyvet és 242 kor. 32 fillér készpénzt.

Az ujonnan alakult bizottság erre elismerő köszönétét fejezte ki a megszűnt nagy társadalmi bizottság eredményes működése felett.

Az új bizottság először is a jelenlegi vagyoni helyzetet állapította meg. Eszerint a városi házipénztárban van a Kossuth szobor

Megnyilt.

Központi női felöltő áruház Debreczen, Simonffi-u. 2. városi bérház.

ahol a legdivatosabb újdonságok naponta érkeznek felöltőkben, gallérokban stb. állandó nagy választék. Olcsó és szelíd kiszolgálás.

Megnyilt.

céljaira 43,358 kor. 98 fill. Ehez jön még a város által évről-évre adományozott 10,000 korona s az előbbi bizottságtól átvett 33,113 kor. 85 fillérről kiállított takarékbetét összege a 242 kor. 32 fillérral együtt.

Továbbá Balkány község 10 koronát, Horváth János gyáros 2000 koronát ajánlottak fel e célra. Utóbbi összegeket a bizottság köszönettel fogja elfogadni.

A jelenlegi vagyoni állapot tehát 88,715 kor. 25 fillér. Ez összeghez nincsenek még hozzászámítva azok a részletek, melyeket Debrecen városa fog évről-évre adni, továbbá az egész összeg kamatja.

Ezekkel együtt közel **140,000, egyszáz negyvenezer korona** áll a bizottság rendelkezésére a Kossuth szobor céljaira.

A vagyoni állapotról szerzett meggyőződés után a bizottság elsősorban kimondta, hogy a szobor kivitelére haladás nélkül hozzá fog.

A kivitelnél a szobor leendő helyét alapították meg. Eszerint a debreceni Kossuth szobor csak a nagytemplom előtti terere állítható, hisz a történelmi tradíciók éppen e templomhoz kötik leginkább Kossuth emléket.

Kimondta továbbá a bizottság, hogy a nagytemplom előtti terület e célból rendezni, még pedig a Stenezinger-ház eltávolításával a szobor elhelyezésének megfelelően.

Elhatározták továbbá, hogy egy albizottságot választanak, ez albizottságot megbízzák az országos pályázat kiírásával s köteleességévé tesznek, hogy működéséről hónapról hónapra tegyen jelentést. A pályázat kiírásánál pedig a tőbbség a bizottság, hogy a szobor nagy, mellékalakokkal ellátott hatalmas monumentum legyen.

Végül még az albizottságot választották meg, melynek tagjai lettek Kovács József polgármester elnöke alatt Magoss György dr. tiszti főügyész, Aczél Géza főmérnök, Márton Imre, Komlóssy Arthur, Márk Endre, Tüdős János dr., Szabó Kálmán képviselő, Zador Lajos és Tóth István szobrász.

Az ülés erre véget ért.

Egyház és iskola.

Az egyházkerület őszi közgyűlése.

November 20-án kezdődik.

— szeptember 25.

(Saját tudósítónktól.) A tiszántúli ev. ref. egyházkerület őszi közgyűlése elé általában a protestáns világ nagy érdeklődéssel tekint, már csak azért is, mert a közgyűlés napirendjére nagyon sok fontos tárgy kerül.

Az egyházkerület elnöksége most tüzte ki az őszi közgyűlés idejét. A közgyűlés november hó 20. és a következő napjain fog megtartatni.

Ezt megelőzik november 5-én délelőtt az egyházkerület pénzügyi, november 6. napján a debreceni főiskola igazgató tanácsának gyűlései. Végül az esperesikar a közgyűlés előtti szokásos előértekezlete 8. és 10-én fog megtartatni.

Az őszi egyházkerületi közgyűlés, mely természetesen, mint mindig, most is Debrecenben fog megtartatni, nagyon mozgalmasnak ígérkezik és előreláthatólag több napot vesz igénybe.

A tanyai iskolák ügye. 100 ezer koronát szavaztak meg annak idején a 10 tanyai iskola céljaira. De ez összeg oly kevésnek bizonyult, hogy az idén csak 2 tanyai iskolát tudnak felépíteni. A többi 8 iskola felépítését csak a tavaszon kezdik meg s arra újabb 100 ezer korona megszavazását indítványozza a tanács.

Hajdumegye virilisei.

Kik fizetik a legtöbb adót?

A megyei igazoló választmány ülése.

— szeptember 25.

(Saját tudósítónktól.) Hajdumegye igazoló választmánya Rásó Gyula nyugalmazott alispán elnökelete alatt már összeállította Hajdumegye legtöbb adót fizető polgárainak névsorát.

Nagyon csekély eltérés van ezen s a tavalyi névsor között.

A jövő évi virilisek névsorát alább közöljük:

Semsey Andor 42,966, Zichy Géza gróf 14,405, Hartstein Péter 5584, Lichstein Dezső 5368, Fried Leo 5248, Braun Adolf dr. 4015, Rosinger Lajos 3707, Czeglédy Mihály dr. 3535, Fischein Ignác 3359, Ludany Lajos 3483, V. Orah Miklós 3012, Adler Farkas 2729, Fürst Oden 2577, Fekete Sándor 2520, Lichstein Samuel 2420, Somossy Béla 2391, Berencsi János 2299, Mandel Sámuel 2255, Rosenfeld Sámuel 2096, Nagy Imre 2018, Kovács Akos 1904, Forrai Ernő 1213, Berencsi Gyula 1297 (gyógyszerész oklevél), Csohány Antal 1786, Fisch Jakab 1722, Szalkai András 1671, Deesy Rudolf 1629, Gyémánt Sámuel 1623, Veless Menyhert dr. 1592, Vohl Adolf 1529, Rosenfeld Ignác 1526, Monár Endre 1517, Gyulai István 1498, Stark Izidor 1487, Bleier Adolf 1480, Lieutmann Mór 1432, Forrai András 1425, ifj. Gal Ferenc 1364, Mildner Béla 1334, Kohn Dávid 1322, Stern Péter 1322, Soos Béla 1322, Zombori Miklós 1311, Kömmerling Janos 1306, Ujhelyi Andor 1301, Kovér Antal 1284, Orah Sándor 1282, Körner Béla 1260, Lindner Sándor dr. 1255, Wessprény István 1255, ifj. Csohány Ferenc 1255, Forrai Sándor 1245, Slachta János 1233, Erős Lajos 1232, Gorrai Gyula 1230, Forrai József 1226, Soos János 1227, Papp Lajos 1225, G. Tóth János 1202, Grosz Nagy Mihály 1201, Szilagyi János 1197, Budahazy Zoltán 1194, ifj. Fazekas Gábor 1171, Demjén Gábor 1143, id. Nagy Kálmán 1130, Csohány László 1121, Takács István 1116, Makai János 1110, Tisza Imre 1082, Simay Ferenc 1078, Szaniszló Gábor 1076, Lengyel Endre 1074, Dobi Sándor 1072, Bleier Mór 1064, Simay Antal 1064, Pákozdy Lajos 1045, Harsányi Károly 1045, Hamvai Kovács Baumt dr. 1036, Anzyl Simon Sámuel 1010, Kiss Ferenc 1002, Prosper Miklós 992, Orah Miklós 987, Papp Antal 985, Fieskai Kálmán 985, Fieskai Kálmán 985, Kovács Gyula 978, Losoleczy Károly 975, Fulöp Artur 971, Kálocsai Gusztav 966, Demjén Lajos 960, Paulovits József 956, Grosz Herman 947, Kupferstein Herman 945, Malatinszky József dr. 918, Nagy Gábor dr. 918, Liszka Nándor 916, Orah András 914, Sthaler Dániel 913, Marton Gábor 906, Cs. Szabó János 899, Baum Ferenc 978, Kovács Antal 877 kor., Orosz Endre 872, Grünfeld Adolf 872, Csapó István 865, Paksy Károly 862, Friedrich Lajos 861, Major Gyula 859, Meizels Vilmos 856, Borbély Mihály 846, Popper Mór dr. 846, Takács Imre 836, Papay Kálmán dr.

835, Poroszlai Albert 827, id. Csohány Ferenc 828, Kvema Sándor 827, B. Nagy Károly 797, Gere Gyula 795, Reszezi Ferenc 796, id. Kövér Pál 789, U. Szabó Sándor 778, S. Itner Dezső 776, Ercsei Károly 772, U. Szabó János 772, U. Szabó Mihály 767, Kiss József 761, Szabó Elemér 739, Nagy Lajos 738, Möriz Imre 737, Sáfány Géza 877, Grosz Adolf dr. 737, Csohány József 736, Papp Sándor 734, Egri Dániel 723, Bársony Sándor 722, Erdős Gábor 710, Sázi Ferenc 707, Szabó András 705, Magyar Gábor 703, Takács Sándor 702, Kálmán Lajos 698, Csengeri József 697, Csuka Lajos 691, Kiss Sándor 684, Paulini Vilmos 669, Balbázár Dezső dr. 660, Decsey Lajos 654, G. Kovács Sándor 647, Kovács Gábor 645, Kardos Géza 644, Császy Jakab 642.

Ezenkívül 25 póttagot igazolt a választmány.

Városháza és vármegye.

Teljes tanács ülés. Tegnap délelőtt teljes tanácsülés volt a városháza istermében. A közgyűlés tárgyait készítették elő s a tárgysorozatba pótlólag egész sereg ügyet vettek fel. A teljes tanácsüléseket naponként kétszer, délelőtt délután megismétlik a közgyűlés napjái.

Debrecen virilisei. A városi igazoló választmány ma délután 5 órai kezdettel ülésezik. Eddig fogadják el a legtöbb adót fizetők névsora ellen teendő kifogásokat is.

Az állandó választmány ülése. Hajdúvármegye állandó választmánya tegnap délelőtt ülésezett Kovács Gyula alispán elnökelete alatt. A megyei közgyűlés tárgyait készítették elő, felvéve 78 új ügyet a póttárgysorozatba.

Jóváhagyott határozat. A belügyminiszter jóváhagyta Debrecen városának azon határozatát, mellyel az új ref. fogimnázium céljaira négyszázezer koronát szavazott meg.

A legelőbereket e hó elejéig kellett volna befizetni. Nagyon sokan hátralékban maradtak s a tanács most elhatározta, hogy a hátralékosoktól késedelmi kamatot fog szedni.

A salétrom laktanya használatban. Arra kérte a Vilmos huszárezred parancsnoksága Debrecen városát, hogy a salétrom laktanyát, mint minden évben, úgy az idén is engedje át. Egy század huszárt, az alábbi iskolát es az ekvivalenciát akarják ott elhelyezni. A tanács teljesítette a kérelmet.

A nyomdai szabályrendelet. A városi nyomda új szabályrendeletét 15 napi közzemlére tették ki a városházán. E határidő letelte után az esetleges felszólalásokkal együtt felterjesztik a belügyminiszterhez jóváhagyás végett.

József főherceg életveszélyben.

Harc a medvével.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

A máskor oly cse des Oprea völgyét vidám vadászárság jarmája tölti be. A Ferenc Ferdinánd építette új vadászkastélynak királyi vendége van. József főherceg. Az Oprea hegrye vezető kanyargós úton már hajnalban gyülekeznek a fauszató ruhában munkások, hogy szinről-szinre lássák a fenséges urat, no meg ajándekkait, amiket vadászatra indulván, bőkezűen osztogatnak. Innen-onnan egy hete, hogy a fenség ezt a vad-

Győrfi Sándor

kötszer, pipere és férfi divatú üzlete
* megnyílik *
a Simonfi-utcai bérházban október hó 1-én.

regényes vidéket járja. Szarvasvadászat van s agancsokból bő termés jutott ennek az esztendőnek.

A múlt héten, pénteken a fenség Máramaroszigetén volt inkognitóban. Onnan szombaton hajnalban automobilon kocsizott a vadászterületre. Utközben Nagybooskón megreggelizett, a gyertyánligeti gyógyfürdő vendéglőjében pedig villásreggelit vett. Gyertyánligeten csatlakozott a fenség kíséretéhez Hoffmann János főerdész és László vadőr.

Hajnali öt órakor értek a Sapurkapatak nagy nyílásához. A főherceg lesben állt egy tizenkétlágú agyagoson, amelynek arrafelé érkezését jelezték. Oldalt-mogyoró-cserjével fódott bozótól jól megtermett medve bozontos feje látszott. A zörrenésre figyelmessé lett főherceg fegyverét arra fordította és medvére lőtt.

A medve vérfagyasztó bögést hallatott s törtetett egyenesen a főhercegnek, aki bravuros ugrással szaporította a távolságot maga és a medve közt. Eppen csak annyi ideje volt a fenségnek, hogy a segedelmére sie őket a lövéstől leintse s a maga számára szerezzék meg a vadász-dicsőséget. Két újabb lövés, amelyek közül az egyik a medve szemébe furódott, leterítette a vadat.

A zsákmányt ott nyomban megfosztották körétől, amelyet kiállítás végett Budapestre küldenek.

Támadás

Zilahy Gyula ellen.

A színügyi bizottság ülése.

Márk Endre és Komjáthy János előtérben.

— szeptember 25.

(Saját tudósítónktól.) A magyar színházak történetében páratlanul fura a támadást inézett a helybeli színügyi bizottság több tagja, Zilahy Gyula színigazgató és társulata ellen. Márk Endre és társai azt javasolták a tanácsnak, hogy 1908 október elsejére mondja fel a színházat Zilahynak s tűzön ki új pályázatot a debreceni színház bérletére.

Váratlanul jött a támadás, a jól kiesztelt „puccs” s érezhető volt Oláh Károly színházi főfelügyelő, kulturtanácsos, Zádor Lajos, Aczél Géza s a többi biggadtan gondolkodók felszólalásain, hogy mindenre el voltak készülve, csak épen erre a támadásra nem.

Minket, — akik szeretettel foglalkozunk a magyar vidéki színészet, mint a magyar kultúra legelsőbb rangu terjesztő eszközeinek, művészeti ágának ügyes bajos dolgaival s nem csak azt tudjuk, hogy a magyar színészet ügyei hogy állanak a „Szin”-en, hanem azt is, hogy a „kuliszák” közt miképen folynak, nem voltunk meglepetve, miután nagyon jól tudjuk, hogy ez az egész „puccs” voltaképen azért lett „inscenirozva”, hogy a debreceni színházi direktori székbe más ülhessen bele Zilahy Gyula helyére.

Köztudomásu ugyanis, hogy Komjáthy Jánosnak nem felel meg Kassa, ahol a színészeti viszonyok nem a legrózsásabbak s a magyar színészet körében tudvalevő dolog az is, hogy

Komjáthy János művezetőjének Faragó Ödönnek, a debreceniek volt kedvenc komikusának óhajtotta már ezen ősztől kezdve átadni a színházat s Faragó Ödön tényleg Debrecenben járt is egy 300,000 koronás kölcsön után, amely összeg a kassai színház átadásához szükséges lett volna. Azonban pénzt nem tudott szerezni. Egyelőre úgy volt tervezve, hogy Komjáthy János egy évig szünetel, mint magán ember 1908-ban pedig elfoglalja a debreceni színházat, — miután ez időre Zilahyt „kiugratják” Debrecenből. Később úgy változott a helyzet, hogy Komjáthy János csak 1908-ig marad a kassai színház igazgatója s csak ha a debreceni direktori szék „kész” lesz a számára, akkor ül bele.

Ilyen irányban meg is indult a mozgalom s folytak a pourparlék, mint azt egyik Zilahy ellenes, beavatott színügyi bizottsági tag tegnapi felszólalásával el is árulta.

A komplott sikerült. Bevontak az erre vonatkozó javaslat aláírói közé olyanokat is, akik jóhiszeműleg, szíveségből írták alá a Zilahyt és művész tagokból álló társulatát diszkvalifikáló javaslatot.

Alkalmos időben, mikor a színügyi bizottság több tagja távol volt Debrecenből, hívták össze a gyűlést, amely az indítványt elfogadta.

Nem nagyon indokolták Zilahy hibáit. Nem is indokolhatták. Mert erre az évre igazán igen jó társulatot szervezett Zilahy. Az egyik felszólaló azt mondta nincs drámai anya, Árdai Idát, a Prielle Kornélia után legszebben beszélő magyar művésznőt nem fogadta el annak, sem J. Csáder Irént és Lukács Juliskát, akik felváltva Gertrudist s ehez hasonló szerepeket pompásan eljátszanak. Nincs drámai szende, tavaly azt kívánták ugyanazok, hogy Szabó Irma töltsen be e szerep kört, aki tényleg nagy művészi képességgel rendelkezik s aki „kinőtt” a naiva szerepkörből. Nincs énekes komika. László Aranka, aki tavaly a Madarászban Adelaidat igen szépen énekelte s akit Ditrói Mór a Vigszínház igazgatója ajánlatára szerződttetett Zilahy, — Márk Endre urnak nem felel meg.

Ez a három kényes, hajánál fogva előráncigált érv támogatta a felmondási javaslatot.

Nem pártoljuk Zilahy Gyulát, aki egyénileg s művészi szempontokból többször hibázhatott, nagyrabecsülői vagyunk Komjáthy Jánosnak, de ezt a rafinált puccsot nem vártuk volna el a debreceni színügyi bizottság egyes, a komplottot vezető tagjaitól.

Most mikor Zilahy már nem is nézhet színház után, mikor társulata sok-sok derék művész ember, szerződést 1908-ra nem kaphat, minden nyomósabb művészi ok nélkül disz-

kvalifikálni őket, művészi készségüket, ez nem eljárás.

Nagyon helyesen jegyezte meg a gyűlés után a színügyi bizottság egyik illusztris tagja:

— Szeretem Jánost (Komjáthyt), de nem hiszem, hogy ilyen eszközökkel akarna visszajönni hozzánk.

Egyébként a tanács bizonyára mosolyogva s egyhangulag teszi félre a 7 szóval 3 ellen elfogadott peczér-javaslatot, amilyenhez hasonlóra 20 év óta legalább is nem volt példa a magyar színészet történetében.

Ami a színházlátogató közönség érdeklődését illeti, e tekintetben kárt nem tehetnek Zilahynak, mert a debreceni közönséget félrevezetni nem lehet.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket írja:

Jelen voltak Kovács József polgármester elnöke alatt Oláh Károly kulturtanácsnok, Aczél Géza főmérnök, Burger Péter dr., Zádor Lajos, Somogyi Pál, Komlóssy Dezső, Komlóssy Arthur, Szent Királyi Tivadar, Márk Endre, Pálffy József bizottsági tagok és Békés Lajos titkár. A jegyzői teendőket Varga Elemér dr. látta el.

A színházi főfelügyelő jelentése.

Az ülés megnyitása után Oláh Károly kulturtanácsnok, színházi főfelügyelő referens szólalt fel.

Bejelentette elsősorban, hogy a bizottság által az ő elnöke alatt kiküldött Somogyi Pál és Szent-Királyi Tivadar tagokból álló albizottság a feldszintü támlásszékek törzskönyvezését beszüntette, de utasította a színigazgatót, hogy az előző év bérlői részére bizonyos határideig tartsa fenn az újrabérelhetés jogát. A bizottság e bejelentést tudomásul vette.

Majd az előleges színházi jelentésről szólott Oláh Károly. Zilahy színigazgató eleget tett kötelességének akkor, mikor a tagok teljes névsorát kellő időben bemutatta. Nem tartja az ujonnan szerződttetett tagok működési képességét megbíráhatónak, hisz meg nem is láttuk őket a színpadon. Ezért csak az igazgató által bemutatott névsor tudomásul vételét kérte.

Márk Endre szólalt fel ezután s kérte, hogy olvassák fel a szerződés azon részét, mely a kötelességek teljesítésére vonatkozik. Ez meg is történt s mert a hivatkozott szerződési rész arról szól, hogy milyen szerepköröket kell, hogy az igazgató betöltsön, a tagok névsorát és működési körét is felolvasták.

A puccs.

Komlóssy Dezső emelkedett ezután szólásra. Így, hallás után itélve — mondta — nagyon szép, tetszetős, mutatós a névsor. De lényegében nem megfelelő. Ugyanis bizonyos szerepkörök nincsenek betöltve. Így a drámai anya, az énekes komika, a drámai szende szerepköre betöltetlen. Zilahy mindig csak ígéretet tett s ez ígéretet egy esetben sem teljesítette. Ő (Komlóssy) abból a felfogásból indul ki, hogy a közönség érdekeit meg kell védeni az igazgatóval szemben. Soha sem kívánt sokat Zilahytól, nem gyakorolt az egyes művészek felett kritikát, nem követelte egy vagy más tag elbocsátását, az elbocsátott kedvencek visszakeresztetését, — szóval nem ment a végletekbe. Csak egyet kívánt, az énekes szerepkörök pontos betöltését.

S erre az utóbbi kívánságra Zilahy nem ígért, de nem is adott semmit. Mindössze egy levelet írt s abban végeredmény-

senki cipő vagy kalap szükségletét, míg a Dréher-söresarnok melletti dus raktárát meg nem tekinti. **Ne szerezzé be** Férfi plüsch kalapok legolcsóbban! **Központi Cipő és Kalap Áruház**

ben azt írja, hogy többet annál, amit tett, nem tehet.

Az ujonnan szerződött tagokra nézve azt mondja, hogy nem ismeri valamennyit, de Zilahyban annyira megingott már minden bizalma, hogy semmi jót sem vár.

A szerződés 4. §-a jogot ad a színügyi bizottságnak arra — mondta tovább Komlóssy Dezső, — hogy ilyen esetekben a szerződés azonnali és egyoldalú felbontását javasolja a tanácsnak. Ő ezt nem akarja tenni a méltányosság kedvéért s ezért — alólt társaival egyetemben a következő határozati javaslatot nyújtja be írásban:

Mint hogy Zilahy Gyula, a debreceni városi színház igazgatója a színházi bizottság által adott utasításokat és városunk színházlátogató közönségének igényeit kielégíteni nem akarja, javasoljuk, hogy a városi tanács a szerződésben biztosított jogával élve, a szerződést 1908. évi október 1-re szabályszerű időben azonnal mondja fel és a pályázatot olyan időben tegye közzé s töltsé be 3 évre, hogy az új igazgató működését 1908. évi október 1-re megkezdhesse.

Dátum, aláírások.

A határozati javaslat felolvasása után Márk Endre beszélt elsőnek.

Nagyjában ismertette Komlóssy Arthur szavait s kijelentette, hogy még ezt az évet bevérdje, de Zilahyból többet nem kér. A szerződés jogot ad arra, hogy 1907. év végéig október 1-re felmondhassanak Zilahynak. E joggal most a 4. §. alapján élni kell. A javaslatot alá írta, el is fogadja.

A titkár válaszol.

Békés Gyula titkár beszélt ezután: Nem volt rá precedens, — mondá, — hogy egy színügyi bizottság ilyen elítélő, lesújtó határozati javaslatot hozott volna. Nem hiszi, hogy a dolgot kellően megfontolták volna, mert akkor a javaslatot nem hozhatták volna meg. A szerepkörökre vonatkozólag a következőket mondja: A drámai anya Ardaí Ida. Egy színház sem tart külön drámai anyát. Zilahy is azért szerződött 2 drámai hősnőt, hogy e három színésznő közül egyik tölthesse be a drámai anya szerepét. Énekes komika van. E magyar színészet egyik kiválóság Ditrői Mór egyenes ajánlatára szerződött Zilahy László Arankát, aki szini akadémiát végzett, jó komika s énekelni is tud. A drámai szende szerepkörére a színügyi bizottság határozott kivánására nem szerződtek senkit, mert éppen a bizottság kívánta, hogy a szende szerepeket Szabó Irma játssa. Máskülönb Hahnel Aranka drámai szende is. Ehelyett naivát szerződtek Bathory Mariska személyében. Nagyon súlyosnak tartja Békés titkár a határozati javaslatot. Ha a tanács e javaslatot határozotó emeli, — mondá Békés, — nyakát szegi ugy Zilahynak, mint a társulat minden egyes tagjának. Kéri, tekintsenek el a javaslattól.

Oláh Károlyt nagyon meglepi a javaslat. Nem tartja méltányosnak s Zilahy nem érdemli meg ezt. Pármennyit gondolkozik is, nem talál olyan hibát, amely e javaslatot indokolttá tenné.

S nem méltányos a javaslat most, amikor Nyiregyháza és Maramarossziget színügyi bizottságai a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak Zilahy ottani működéséről. A javaslatot nem fogadja el.

Zádor Lajos: Mindég tárgyilagos volt, soha sem nézte a személyt. Rendes látogatója a színháznak s nem tapasztalt súlyosabb mulasztási hibát. A közönséget is figyelte s úgy látta, hogy minden előadással meg voltak elégedve. Ha az előadások nem volnának jók, a közönség nem járna oly szép számmal a színházba.

Kéri a bizottságot, várják meg az idény végét. Ő belátja, hogy Zilahynak szerfelett nehéz a helyzete. Kéri a javaslat visszavonását.

Szentkirályi Tivadar összegezi Oláh Károly, Békés Gyula, Zádor Lajos szavait. Elmondja, hogy a javaslat elkészítése előtt sokat tanácskoztak, purparléztak, meghánytákvetették a legcsekélyebb körülményt is.

Somogyi Pál felszólalt. Az első év, — mondá, — az előkészületekkel telt el. Addig

türelemesen vártunk. A második év is lezajlott s hogy eddig nem adták be a javaslatot, az csak különös jó indulat volt. Minden előadás alatt történt valami, ami a közönség rosszalását vonta maga után. Teljesen megingott a bizalma Zilahy iránt. Ő aláírta a javaslatot s azt el is fogadja.

Komlóssy Arthur: Már Komjáthy alatt is ellene volt a 6 esztendő szerződésnek. De Komjáthy 3 évig meglegedésre működött s így a szerződést még 3 évre meghosszabbították. Továbbra is maradhatott volna, de ő úgy találta, hogy elég egy helyen 6 évet tölten s önként távozott. Nem áll az, hogy a szerződés felmondására nem volt precedens. Jól emlékszik, milyen hü-hóval fogadták Liszkayt, de mikor látták, hogy nem megfelelő, rövid uton felbontották szerződését. Hozzájárul a javaslathoz.

Békés Gyula kéri, hogy ha már a javaslatot nem akarják visszavonni, adjanak bár 6 heti moratoriumot s ha Zilahyval akkor sem lennének meglegedve, ám terjessék elő a javaslatot.

Komlóssy Dezső méltányosnak tartja a kérelmet, de már nem tehet másként. Nem áll az, hogy a közönség azért jár színházba, mert ott jó előadásokat láthat. A színháznak meg van a maga rendes bérlőközönsége. A tagokkal meg van elégedve, de László Aranka nem tud énekelni. Drámai apa, igazi szerelmes színész sinés. Nem difamáló Zilahyra nézve a javaslat, hisz szerződése tényleg csak 1908. évi október hó 1-éig szól.

Végül még csak Zádor Lajos szólalt fel, ismételtén kérve a bizottságot, hogy várjanak karácsonyig a javaslattal.

Az elnök ezután szavazást rendelt el. Először arra szavaztak, hogy megadják-e Zilahynak a kért halasztást. Oláh Károly, Aczél Géza, Zádor Lajos szavaztak e mellett, míg a többiek ellene voltak.

Ezután afelett kellett szavazni, hogy beterjesztik-e a tanács elé a javaslatot. Hét szóval három ellen fogadták el az indítványt.

A bizottság így kimondta, hogy a Márk Endre, Komlóssy Dezső és társai által aláírt írásbeli javaslatot a tanács elé terjeszti határozattá emelés céljából, mire az ülés este fél 7 órakor véget ért.

Lueger megvakul.

Bécs polgármestere veszedelemben.

— Express tudósítás. —

Lueger Károly dr., bécsi polgármester három esztendő óta nagybeteg. A polgármester fél esztendő óta egyik üdülőhelyről a másikra megy, anélkül, hogy baja megjavulnék. Ehhez járul, hogy a szerencsétlen ember teljesen elveszítette látóképességét. Az embereket csak hangjukról ismeri meg és orvosai attól tartanak, hogy még karácsony előtt elvesziti szemévilágát.

A keresztény szociálisták táborában természetesen nagy konsternációt kelt a pártvezér sorvasztó betegsége. Ő volt a párt esze, nélküle mozdulni sem tudtak. Ő volt a spiritus movens, parthívei a vak és könnyen mozgatható dróbabák. Ha Lueger munkára képtelen lesz, zűlésnek indul a párt és nem igen lesz, aki szítsa a magyargyűlöletet.

E végből a keresztény szociálista vezérek eselhez folyamodnak. Akár a szigetvári küzdelemben megölt Szolimán szultán lenne, akit még holtan is körülhordozták a táborában, ugy szerepeltetik Luegert is mindenütt. A héten a polgármester egy állítólagos nyilatkozatát is kolportálták, a melyben a kiegyezés ügyéről mondotta volna el véleményét.

Megbízható helyről vett értesülésünk szerint ez a nyilatkozat közönséges misztifikáció. Gessmann dr. a szerzője és csak azért hozták a Lueger névvel kapcsolatba, mert csak a polgármester szavában biznak és hisznek.

S míg nevével ily módon visszaélnék, addig a szerencsétlen Lueger lassan fonnyad, mint a gyertyaszál...

Színház.

* **Tűzvizsgálat a színházban.** A sziniévad megnyitását megelőző színházi tűzvizsgálatot tegnap délelőtt ejtették meg. Ez alkalommal megvizsgálták a színház egész belsejét, a mellékhelyiségeket s az új ruhatárakat. Mindenütt teljes rendet találtak, egy hely sem tűzveszélyes s a ruhatárak is jók, megfelelőek. Majd sikerült világítási próbát rendeztek. Végül még egy új porszivőgéppel tettek kísérletet, de a gép nem bizonyult használhatónak. Ezért a színházat továbbra is szellőztetni, takarítani kell, még pedig az eddigi módon.

A hazardjátékos tolvaj.

Betörő, aki kártyázik.

Hol az ötszáz korona.

— szeptember 25.

(Saját tudósítónktól.) Fölötte érdekes ügyben indított nyomozást a debreceni csendőrség. Alapjában véve soványka betörés-lopási eset, de a fejleményei és részletei különösen érdekessé teszik.

Történt ugyanis, hogy Brankovics István gazdálkodó tegnapelőtt kellemetlen meglepetésre ébred föl. Éjjel betörő járt külvárosi lakásában és feltörve az egyik szekrényt, ötszáz koronát ellopott s aztán amilyen nesztelenül jött, távozott is.

A betörő ugyancsak tapasztalt gonosztevő lehetett, mert semmiféle nyomot nem hagyott maga után.

Az érzékenyen megkárosított gazdálkodó azonnal a csendőrségre sietett és feljelentést tett. A csendőrség nagy apparátussal meg is indította a nyomozást, de a tettesnek nyoma veszett.

Azaz, hogy még sem teljesen, hosszas nyomozás után ugyanis megállapították, hogy a tettes egy Kelemen István nevű rosvolt multu ember, ki a betörés éjszakáján az elrabolt ötszáz koronával zsebében végig járta a külvárosi korosmákat és a félezer koronát szerencsésen az utolsó fillérig el is kártyázta.

Cimborái, kik nem kevésbé rosvolt multuak észrevették, hogy komájuk „magra” talált és a 32 levelű bibliával rövidesen kiszedték tőle a kis pénzt.

A betörő a mámoros éjszaka után valahol a határban ébredt fel. Jósivü társai alaposan leittatták végezetül és aztán a teljesen leittasodott és kifosztott embert kicipeltek a határba.

Alighogy a mámor elszállt Kelemen István szeméből, eszébe jutott mult éjjeli kalandja, a betörés, az ötszáz korona és aztán a végzetes kártya. Jól tudta, hogy a rablást előbb-utóbb észreveszik s a csendőri nyomozat elől idejekorán meguzrott. A csendőrök azonban kiderítették kártyázó társait, ezeknek a vallomása alapján keresik most Kelemen, a póruljárt betörőt.

Borzalmas halál.

Az utolsó ut.

Egy gazdálkodó szerencsétlensége.

— szeptember 22.

(Saját tudósítónktól.) Borzalmas szerencsétlenség áldozata, egy gazdálkodó tekszik iszonyuan összetört koponyával holtan a balmazújvárosi halottasházban.

A megrendítő szerencsétlenség részleteiről tudósítónk telefonon a következőket jelenti:

Vig Sándor 41 éves balmazújvárosi gazdálkodó tegnap délben

ökrös szekérrel tanyájáról kukoricát szállított be a községben lévő házába.

A szekér utja göröngyös, hepehupás földeken vitt keresztül. A rázós uton egy fordulónál a szekeren lévő magas kukorica rakáson ülő Vig Sándor lezuhant az ökrök közé, melyek megriandva keresztül gazoltak a szerencsétlen embere, akinek fején keresztül vonszolták a nehéz szekeret.

Vig Sándor borzalmasan összeroncsolt fejjel holtan maradt ott a szerencsétlenség színhelyén. Később az arra járók találtak rá, segítségére mentek, de bizony már az előhívott orvos is csak a beállott halált konstatálhatta és megállapította, hogy az áldozat még a szerencsétlenség pillanatában szörnyen halt.

Az esetet bejelentették a debreceni kir. ügyésznek, mely a temetési engedélyt megadta. Vig Sándor még csak 41 éves volt, szörnyű halálát családja gyászolja.

Hajza a lóköttök után.

Ejjel a Nagycserén.

A csendőrök bravurja.

— szeptember 25.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen határában az utóbbi időben veszedelmes lóköttök működnek, kik olykor-olykor még a tanya-beli néppel is szembeszállnak.

A csendőrség már jó ideje nyomozza ezeket a vakmerő lólovajokat, kiknek nyomára tegnapelőtt végre rájutottak a véletlen folytán.

A debreceni csendőrség két járőre ugyanis tegnapelőtt éjjel a Nagycserén cirkált. Az éjszót, felleges volt, a csendőrök csak botorkálva haladhattak előre.

Ejféltájban a cirkáló csendőrök a Kovács István gazdálkodó tulajdonát képező tanyáról gyanus zajt hallottak. Megsarkantytúzták lovaikat, mikor a hold fénye mellett megpillantották, hogy a tanya udvaráról, három-három lovat maga után kötve, két ló-rabló kanyarodik ki és neki vágat a sötét éjszakának.

A csendőrök rájuk szóltak, mire azok még örületesebben vágattak kitűnő lovaikon be a sűrűségbe. A csendőrök a háromszoros felszólítás után a rablók ijesztésére a levegőbe lettek, de nem használt semmit. A csendőrök sem sajnálták lovaikat és utánuk iramodtak.

Több-kevesebb szerencsével majdnem egy teljes óráig folyt ez a hajza. A rablók-nak kitűnő lovaik voltak és mindig valamennyi előnyben tartották magukat. Már a határból is kijutottak, de a csendőrök elől nem menekültek. Mikor már felhajtották az egész nagy cserét, de az üldözéssel csak nem hagytak fel, hanem utánuk lovagoltak ki a siktoldra is.

Itt a rablók már nem győzték kitarással, mert a csendőrök husz kilométeren át üldözték őket pihent lovaikon és már a rablók nyomában voltak, mikor ezek gondolak egyet és a rablott lovakat eleresztették s míg a csendőrök a hat értékes ló összefogdosásával foglalkoztak, ezek megugrottak. Nyomozzák őket.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre **3 korona**. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

El Amerikába.

A szabósztrájk következménye.

A sztrájkolók kivándorolnak.

— szeptember 25.

(Saját tudósítónktól.) A hétfőn reggel kitört szabósztrájk, mint a fejlemények mutatják, ugyancsak sulvos következményekkel fog járni. Tegnap számunkban már beszámoltunk, hogy a debreceni férfiszabó munkások mily sajnálatos körülmények között léptek sztrájkba helyzetük javítása érdekében.

Az ily sztrájkot, mint amilyen a szabómunkásoké, melyen segéd segéddel áll szemben tudvalóval nem ismer az ipartörvény. Eppen azért a rendőrfőkapitányság a sztrájk-tanya főtartását nem engedélyezte, jóllehet a békeltetési tárgyalásokat megkezdte.

Vetéssy Béla rendőrfogalmazó, az ipar-ügyosztály vezetője felhívta az iparügyosztályra tegnap délelőtt a sztrájkoló feleket és békeltetési tárgyalásokat kezdett velük.

A békeltetések nem vezettek eredményre és a sztrájkolók helyzetének javítását az előmunkások csak az esetre helyezték kilátásba, ha ők is magasabb munkabéreknek kapnak a munkáltatóktól.

Ezzel a magyarázattal természetesen a bérhareban állók nem elégedtek meg, hanem kijelentették, hogy a sztrájkot változatlanul folytatni fogják, sőt, hogy hosszú ideig kenyer nélkül ne maradjanak elhagyják a várost. Így tehát a békeltetési kísérletek meddőknek bizonyultak, ha csak holnap, a legutolsó terminusig valamelyik fél engedményt nem tesz.

Munkatársunknak tegnap volt alkalma beszélni a sztrájk egyik vezető emberével, ki a következő érdekes kijelentést tette:

— Követeléseink jogosak, ha ezeket nem teljesítik, feltétlenül itt hagyjuk Debrecen. Közülünk harmincan már lépéseket is tettek, hogy kivándorolhassanak Amerikába. Mihelyt az utlevél kezükben lesz, feltétlenül ki is mennek csapatoztól.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412.

— **Szabadság.** Jeney Miklós a belvárosi rendőrfőkapitányság vezetője 8 heti szabadságot kért. A tegnapi tanácsülés teljesítette a kérelmet.

— **Uj ügyvéd.** A debreceni ügyvédi kamara Szilágyi Elek dr. ügyvédet Karcag székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

— **Alapítvány a siketnémáknak.** Hajduhadház község közönsége 1000 koronás alapítványt tett a debreceni siketnéma intézet céljaira. E határozatot a község előjártsága jóváhagyás végett beterjesztette a megyei bizottsági közgyűlés elé.

— **Hiób hír.** Az a hír terjedt el tegnap délelőtt a városban, hogy Tóby Elek dr. Debrecen város aljegyzője tifuszban meghalt. A hír feljutott a városházára is, ahol akkor éppen teljes tanácsülés volt. Kovács József polgármester azonnal leküldött Tóby dr. lakására s nem sokára visszajött a kiküldött hajdu azzal, hogy bár Tóby dr. nagyon rosszul van, még nem halt meg. Délben konziliumot tartottak a beteg felett s az orvosok remélik, hogy Tóby dr.-t meg tudják az életnek menteni. — Azt mondják, hogy akinek még életében halála hírét költik, az sokáig fog élni. — Adja Isten.

— **Feltűnést keltő képek.** Lapunk legutolsó számában megemlítettük, hogy Letzer Józsefnek piac-utcai kirakatában 350 darab érdekesnél-érdekesebb pillanatfelvétel lett kiállítva, amelyek részben Klagenfurt vidékén a királygyakorlatokról, részben Teglas környékén a honvédszűrség nagy lovasgyakorlatairól Letzer József által személyesen készültek. A sétáló közönség elragadtatással szemléli a nagy fáradsággal készült képeket. A pillanatfelvételeken a néző előtt végigvonul az egész harcjáték lefolyása. A sokféle fegyvernemen kívül ott találjuk az urakodó háznak csaknem valamennyi katonatagját. O Felsége a királynak lovas és gyalogos képeit, Ferenc Ferdinánd trónörökös, királyi herceg több sikerült fotografáját, Károly Ferencz József főherceg dragonos főhadnagy, Lipót Szalvator főherceg, a tüzérség főfelügyelője, Jenő főherceg hadtestparancsnok, Frigyes főherceg az osztrák honvédség főparancsnoka és József főherceg honvéd huszárezredes képeit. A katonai főparancsnokság előkelő világából Konrad altábornagy, a vezérkar főnökét a hadvezetőséghez beosztott vezérkari tiszteket. Az operáló két hadtest vezető tisztikarát. A honvédségből Klöbuesár tábornagy, a honvédség főparancsnokát, Rohr lovassági főfelügyelőt, Lázár lovassági brigadéroszt és a gyakorlatozó csapatok összes főtisztjeit, a különböző fegyvernemek közül az újonnan szervezett és az osztrák mánásvilágból összeállított gépkocsiosztályt festőies, szép egyenruházatukban, a léghajósosztályt működésben azok szerkoesijaival, a telefon és sürgöny csapatok és hadi szekerek táborát. A lovasságokból dragonosokat, ulánusokat és lovasított osztrák honvédvadászokat. A gyalogságból tiroli vadászokat osztrák honvédséget, utászcsapatokat és a hadiszolgálatra kutyákkal ellátott osztrák honvédlövészeket, a sebesült ápoló csapatokat. A külföldi államok katonai attaséjait. A sokszorosító művészetekben különösen a momentfotografálás terén gyakran látunk feltűnést keltő eredményeket, de egyes eseményeknek ily óriási mennyiségben való részletes gyűjteménye meg a pillanatok és helyzetek oly ügyes és gyors kihasználása Letzer József speciális ügyességére és a momentfotografálásban is nagy fényképező tudására vall. A képek, melyek Ausztria katonai köreiből is terjednek, csak elismerést szerezhetnek Letzer már ismert jó hírnevének és ezzel a magyar fényképészetnek is.

— **A tifusz.** Még egyre tartanak a megbetegedések. Ugy látszik az intézkedések sem tudnak véget vetni a tifusz terjedésének. Tegnap újabb 3 tifuszos megbetegedést jelentettek be.

— **Az Akadémiai Atlétikai Club győzelme Budapesten.** Hatalmas s a maga nemében paratlan győzelmet aratott ismét ifju Akadémiai Atlétikai Clubunk tetterős gárdája a „Magyar Testgyakorlók” 22 iki jubileums versenyen Budapesten. Ez-uttal csak egynéhány tagjával képviselte a „DAAC” magát s mindössze háromszámban: 100 yardos síkfutas, súlydobás 5 os csapatoknak és súlydobás egyéniben indította athlétáit, akik mind a három számban nemcsak hogy első lettek, hanem óriási előnnyel győzedelmeskedtek ellenfeleik felett. Magyarország tehetős és kimagaslóbb athléta gárdája jött össze e fényes és impozáns versenyen, akik habár mint versenytársak ellenfelek voltak, mégis a küzdelmek után csodálkozásukat fejezték ki a DAAC. Ily szép és gyors fejlődése felett. Maguk az eredmények, melyeket athlétáink elérték, sportesemény számba mennek. Komoly és méltó figyelmet érdemel Kiss Istvánnak, a DAAC. e legtehetségesebb athlétájának szereplése, ki e verseny idényben oly carrier csinált, ami teljesen páratlan. Még csak tavasszal kezdett sportolni s ma már Magyarország összes sportemberei elismerik róla, hogy hazánkknak jelenleg ő a legjobb 100 yardos síkfutója. Már Aradi szereplésekor megverte a győzhetetlennek hitt Simon Palt (MAC), de a pesti sportférjak úgy gondolkodtak, hogy Kissnek e győzelme nem reális, azonban most e jubileums versenyen

fényes győzelmével meghódította a sportbarátokat, akik lelkes óvációban részt vettek a verseny után, mint Simon Pál, Bertalan Zoltán, Pécsy (MAC), Radóczy (MTK), Déri (M. A. T. C.) legyőzőjét. Óriási fölényrel nyerte a DAAC még soha nem vert súlydobó csapata 5-ös csapatversenyt első 22 ponttal, míg a második utánna csak 57 ponttal következett. Nagy meglepetést keltett Székelyhidy Béla is súlydobás eredményével, új rekordot állítván fel ez ére 12 méter 37 cm. dobásával. Ő nyerte meg a súlydobás egyéni első díját is, míg a második szintén a DAAC tagja volt. A győzelmük annyival inkább magasztosabb mivel 27 dobó közül kerültek helyeikre a legyőzöttek között volt Madin István (MAC) is.

— **Mezőgazdák tejszövetkezete.** Ily címen alakult meg tegnap egy tejszövetkezet, melynek célja tiszta egészséges tejfel ellátni a közönséget. A szövetkezet tagjai Karay tisztartó, Bieier Mór, Hidvéger testvérek, Szőke Sándor, Kenyeres Károly, Geiger Vilmos, Lukács Soma, Adler Géza, Bergel Dániel, Rochlitz pallagi bérlő és László Zsigmond állatorvos. Aki a szövetkezetől akarja tejszükségletét beszerezni, annak szívesen ad felvilágosítást Bergel Dániel, László Zsigmond.

— **Eljegyzés.** Szabó József, a Kardos László cég alkalmazottja, e hó 22-én tartotta eljegyzését Szathmáry Ecsike kisasszony, zongora tanítónővel.

— **Magrugta a ló.** Súlyos szerencsétlenség érte tegnap Ballai Gábor talyigást. A Csapó-utcán állt talyigája mellett, miközben a ló úgy oldalba rugta, hogy eszméletlenül terült el a földön. A szerencsétlenül járt embernek jobb karja eltört és azonkívül is súlyos sérüléseket szenvedett. — Lakásán ápolják.

— **A lakó és háziúr.** Özv. Karácsony Mártonné a Kigyó-utca 36. szám alatt lakott egy szerény kis lakásban. Rendesen fizette szegény özvegy asszony a bért, de azért a háziúr Főth János mindenképpen kiakarta tudni a lakásból. De ezen szándékához nem a rendes út választotta, nem mondott fel lakójának, hanem egyenesen kilökte a lakásból. A harcias háziúr nem elégedett meg azzal, hogy a védtelen nővel így bánt el, hanem meg bízta a leányát Nagy Sándor-né, hogy hasonlóképpen cselekedjen. Ez sem volt rest és ökölrel úgy orba vegta a szerencsétlen lakót, hogy menten eleredt a vére. Sérüléseivel a kórházban ápolják, a „háziúr“ ellen pedig a rendőrség megindította az eljárást.

— **A csordás kalandja.** Egy szegény csordás embert szállítottak be tegnap a kórházba ápolás végett. Balint Józsefnek hívják. A Tőzöskert mellett tegnap egy tehén csordát őrizett, mikor az ott legelő egyik bika megvadult, nekironított és óriási döféssel a levegőbe dobta. A szorongatott helyzetben lévő ember nem vesztette el lélekjelenetét és amint a bika éppen egy fa tövében a levegőbe hajította megkapta az egyik ágat. Míg ő így lógott a levegőben, addig a bika tova rohant. Ilyformán a csordás megmenekült a nagyobb veszélytől, de azért kisebb sérüléseket szenvedett.

— **Eljegyzés.** Dr. Hódy Béla eljegyezte Maier Pálma urleányt, özvegy Maier Ottóné Hutflessz Katalin urasszony leányát.

— **A vadházasság vége.** Pócsi Erzsébet, jelenleg Széchenyi-utca 42. szám alatt lakó szakácsnő régebbi időben közös háztartásban élt Bogdán Lajos eszmadia meserrel. Május hónapban azonban erőszakos módon elhagyta és azóta különváltan él. De az asszony így sem talált nyugtot, mert a férfi folyton-folyvást üldözte, legutóbb pedig hamis feljelentést tett ellene, amelynek alapján a rendőrség le is tartóztatta Pócsi Erzsébetet, de miután kihallgatásakor kitudt, hogy a vád hamis és ő ártatlan, azonnal

szabadlábra helyezték. A folytonos zaklatást végre is megunta Pócsi Mária és tegnap személyes szabadság megsértése címén feljelentést tett Bogdán Lajos ellen.

— **Fényes padló** csak a Parket-Rózsával tartható. Kapható Mayer Jenő fűszer-és csomage-üzletében a Kistemplom mellett.

— **Sértésveszetség.** Veszedelemes nyavaja üött ki a kilencedik állategészségügyi körzetben a sertések között, a veszélyesség. Az állatorvosi vizsgálat megállapította, hogy a beteg sertéseket egy veszteget megmarta. A körzetet állategészségügyi zár alá vették, a veszélyességben szenvedő sertéseket elfogják pusztítani.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő halálos esetet jelentették be: Nagy Viktória róm. kath. 4 napos göröcsökben, Erdei Ágnes ev. ref. 1 hónapos szívvelhűdésben, Horváth László róm. kath. 12 hónapos béluhuruban.

— **Találtatott a Vargakeriben** tizkoronás bankjegy. Igazolt tulajdonosa átveheti a mezőrendőrkapitányságnál.

— **A tifusz betegséget elkerülheti** mindenki, ha a Müller az „Én módszerem“ című munkát 2 koronáért megszerzi. Rendkívül hasznos utasításokat tartalmaz az egészséges megóvására. Eddig 200.000 példány kelt el. Kapható Aczél Henrik modern antiquáriumban ref. kistemplommal szemben. (Telefon 575. szám.)

— **Az őszi táncanfolyam** október hó 2-ikán veszi kezdetét és 6-ikán nagy szüreti mulatság lesz. Schaf táncmester.

— **X Férfiaknak nélkülözhetetlen a legújabb öngyújtó-készülék.** Darabja 1 korona 50 és 2 korona Mentze áruházában Kossuth-u. 4. sz.

Amerikai cipők

kizárólag **MANDEL LIPÓT**

Michelstädter utóda cégnél

Debreczen, Piac-utca 40.

Párja:

15 korona,

20 korona,

25 korona,

Életunt debreceni urasszony.

Öngyilkossági kísérlet a fővárosban

— szeptember 25.

(Saját tudósítónktól.) Egy debreceni urasszony öngyilkossági kísérletéről hoz hírt a budapesti táviró. Öngyilkos akart lenni a szerencsétlen. Életuntságának oka családi viszály s éppen ezért nem akart itt Debreczenben, családjának rokonainak közelében elkövetni végzetes szándékát. Budapestre ment, a szőke Duna hullámainjában akart örökös gyógyirt keresni keserveire, de elkeseredett tettében megakadályozták.

Az esetről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Németh Kálmán utazó 29 éves felesége, Barthel Etel, tegnap egyenesen azért utazott Debreczenből a fővárosba, hogy megölje magát. A rendőr a vámbház-téri csavargózós

hajóhidján akadályozta meg a szándékában. A főkapitányságon elmondta, hogy családi viszály miatt keseredett halálra. Az asszonyt a rendőrség mindaddig őrizet alá vette, míg átadhatják hozzátartozóinak.

Vérszegénységet

rendkívül gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsio és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírvé, melyet a SCOTT-féle Emulsin kivívott magának, különösen

vérszegénység

eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkotórészek a sajátos Scott-féle eljárás által izletes, könnyen emészthető Emulsiová dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmulhatatlan. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill. Kapható a gyógyszerárakban.

Távirat és telefon.

Minisztereink utjai.

Budapest, szeptember 24. Wekerle Sándor miniszterelnök holnap reggel a fővárosba érkezik s most már hosszabb ideig itthon marad. Holnap különben a kormány összes tagjai Budapesten lesznek. Vasárnap mindannyian Szegedre utaznak Erzsébet királyné szobrának leleplezési ünnepélyére.

Római miniszterek Magyarországon.

Bukarest, szeptember 24. Sturdza román miniszterelnök kijelentette egy újságíró előtt, hogy Magyarországon már régóta nem járt s így azok a hírek, mintha ő Besztercén lett volna, alaptalan koholmányok.

Beszterce, szeptember 24. A rendőrség megállapította, hogy Brătianu oláh pénzügyminiszter itt járt s a rendőrség megfigyeléséről jelentést tett a kormánynak.

Stössel tábornok Berlinben.

Berlin, szeptember 24. Stössel tábornok, Port-Arthur szomorú hőse ma ide érkezett. Stössel egy szanatoriumba ment, ahol felbaját akarja gyógyíttatni.

A petrovai póstarablók a Kuria előtt.

Budapest, szeptember 24. Husz Abrahám és társának bűnperével ma kezdett foglalkozni a Kuria. A nap a peranyag ismertetésével telt el. Ítélet holnapra várható.

Luiza hercegnő násza.

London, szeptember 24. Montignoso grófnő, Luiza hercegnő férjhez ment Tozelli komponistához. A fiatal pár rövid ideig itt időzött, de azután ismeretlen helyre utaztak.

Kiadja: a „Debreczen“ Hírlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

Debrecen 1907
220

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők,

Aréfatyol, divatövek, gyöngy és bőr díszításkák.

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátjolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forinttól 15 forintig. o o o o

Boák és muffok

óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárpa, hollandi, kiddermünster, tapesztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, díván terítők, butor szövetek s creppek, o o o o viaszkos vászon o o o o

a legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, sifon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alszoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem luszter és cloth alszoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok o o o

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkendők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben. o o Férfi ruha-szövetek. o o

magyar- és angol gyártmány. — hozzávaló belés árak. Harisnyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapítva 1842. évben.

Minden jó bizonyítványu tanuló!

Kellemes és értékes meglepetésben részesül, csak jöjjön el taneszközöket vásárolni

Mihály Sámuel

papír-, író- és rajzszerek kereskedésében

DEBRECZEN,

Főter 30. szám

Drécher söresarnokkal szemben.

„36 darab erdélyi 6 éves jármos ökör bérlettelte miatt eladó. Érték zhetnileh TLÁZÁR ISTVÁN urad. bérletnél Szilagy nagy- o o falub n“ o o

NACY SZÖVET-OCCASIO

Bosznai J. és Társai

női divatáru házában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatáruházába megérkeztek az

őszi divat gyönyörű wjdonságai,

ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, velezek. Valódi persa szőnyegek — Linaleum.

Óriási raktár!

Használjunk kizárólag

mely főtulmúlja az összes ilyen gyártmányokat.

Kapható: minden jobb faszter- és divatáru kereskedésben.

Dávidházy Kálmán és Társa

könyvkötészet, diszműkészítés és dobozgyár.

Debreczen, Fűveskert-utca 9. sz.

Nagyméretben kibővített könyvkötészetünk és diszműves műhelyünk mellett ajánjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmébe legújabb berendezett

dobozgyárunkat,

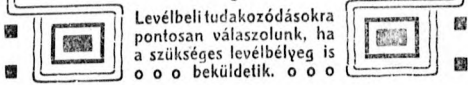
hol a kereskedők, gyárak részére szükséges áru dobozokon kívül czukrárszati és gyógyszerészeti dobozok mindenféle kivételben megrendelhetők és gyári árban gyorsan készíttetnek.

A közönség számára gyakran szükséges csomagoló-dobozok egyenként is kaphatók. 617

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik. ○ ○ ○

Fiatal fiu felvétetik azonnal, Márkus borkereskedésében, Piac-utca 55.

Eladó 8 hektoliter érmelléki bor Péterfia-utca 18.

Tanuló fizetéssel felvétetik Krausz Gyula kézimunka és rövidáru üzletében Kossuth-utca 15. sz.

Csemege szőlőt ajánlok kereskedők- és magánfogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debreczen. Telefon 294. 725

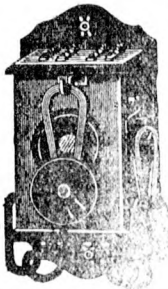
Eladó 15 kas méh Szilágyi Józsefnél Alsó-Józsán. 880

Egy áruasztal (puld) fiókokkal és óeska ablakok eladók Piac-u. 46. Békés Lajosnál.

Te jes ellátás kapható intelligens keresztény családnál Cim a kiadóhivatalban.

Idősebb urinó tisztességes családnál teljes ellátást keres. Ajánlatok a fizetési feltételek megjelölésével „Ellátás” alatt a kiadóba kéretnek.

Lucerna, friss vágású, ölenként 6 fillérrel kapható Biró Pálnak mipepérsi uti kertgazdaságában.

Új elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek kiegészítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legújabbakban és legnagyobb szakértelemmel csak **FÖLDES és VAJNER**

elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját készítésű és galvanizáló-telep. Telefon szám 210. 470

Villamos világítási

és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel **Földvári L.** debreceni első hatóságilag engedélyezett, villamosság és elektrotechnikai vállalat által készülnek. Tervezések és költségvetések díjtalanul. Telefon 168.

Divatos, jó és mesés olcsón kaphatók: női ruha kelmék, selymek, vászonneműek, függönyök, ágyterítők, meleg alsók. ○ ○ ○

Boros Testvéreknél

Debreczen, Kossuth-u. 6.

Legszébb! Legjobb! Legtartósabb!
Clace, svéd és szarvasbőr

keztük.

Saját készítményü

sérvkötők, haskötők, gummi görcsérharisnyák, valódi francia és amerikai gummi különlegességek ○ ○

Schön Sándor keztü-, kötszer és orvosi műszertárában DEBRECZEN.
Piac-utca 12. sz. (Stencinger ház).

ÚJ ÓRÁS

ékszer-üzlet és javító műhely megnyitott a Hatvan-u. 2. szám alatt Dusan felszerelt raktár arany, ezüst, tula, nikkal zsebórák és másnemű órákban, esinos kivitelű órákban ○ ○ láncokban ○ ○

Órajavító műhely.

Kopár Károly

Hatvan-u. 2. a volt Horváth G. helyiségében.

Ne üljünk fel mindenféle nagyhangu hirdetéseknek.

Orvosszébeszeti kötszerek u. m. sérvkötők, haskötők, vese kötők, köldök kötők szakszerűen, a nagy közönség és az igen tisztelt orvosi kar teljes megelégedésére esakis

NAGY ANDRÁS

legszebb és legnagyobb keztü és orvosszébeszeti kötszergyárában készülnek már 40 év óta.

Teljes titoktartás és felelőség mellett,

ahol minden férfi és női keztük és orvosszébeszeti kötszerek a legpontosabb kivitelben szakszerűen készíttetnek.

Tifusz és egyéb betegségek ellen Delfin

és egyéb betegségek ellen egyszertári óvszer
ivóvíz szűrő, mely a leggyanúsabb vizet is teljesen baktéria mentessé szűri. A királyi várpalotában, cs. és kir. hadseregnél és kórházakban használatban.

Számos kitüntetés.

A legtökéletesebb vízszűrő. Képes árjegyzék bérmentve. Telefon 95-82. „Delfin” Magyar szűrővállalat. Budapest, VII. Rápa-utca 3.

Legtisztább ivóvíz az ártézi forrásvíz.

Kapható légmentesen zárt literes palackokban ○

Vecsey Zoltán

ebesi ártézi forrásvíz-vállalatánál Piac-utca 7. szám.

Felhívás! a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsakokat, gyapju zsakokat, pokróczokat, zsakkötöző és dohány-zsinegeket olcsó árban „HUNGÁRIA” kévekött 100 drb. 5 kor, Kivánatra mintát is küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsakkölcsönző intézete DEBRECZEN, (Kossuth-u. 27. sz.) 526.

Hölgyek részére fontos!

Ki testi épségét fentartani akarja vagy gyomor és más ilyenmü betegségben szenved, úgy kizárólag csakis az eredeti francia „Delia” mellfűzőt vegye Valódi halcsont, elegáns kivitelben 6 K-tól feljebb. Kapható csakis az Ernyő-gyárban Piac-utca 43. Választás végett házhoz is küldünk, minden vétel kényszer nélkül. Előre haladt idény miatt ernyőket 20 százalékkal leszállítva adunk.

Javítások és áthuzások olcsón és pontosan eszközöltessenek.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek. Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgálunk. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus választékban. Telefon szám: 568